

Ганжа Катерина

Завідувач сектору культурно-просвітницької роботи бібліотеки імені М. А. Жовтобрюха, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава

Косогова Леся

Завідувач відділу інформаційно-комунікаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки імені М. А. Жовтобрюха Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава

**ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА ЯК ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ З
КОРИСТУВАЧЕМ СУЧАСНОЮ МОВОЮ**

Стаття присвячена розгляду віртуальної виставки як засобу спілкування з сучасним користувачем. Досліджуються характерні риси та особливості створення віртуальної виставки, аналізується її значення для дистантних користувачів. Висвітлюється досвід роботи бібліотеки імені М. А. Жовтобрюха Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка у створенні віртуальних виставок як таких, що формують позитивний імідж бібліотеки.

Ключові слова: *віртуальність, віртуальна виставка, бібліотека, виховання, інформаційно-комунікаційні технології, дистантний користувач, студентська молодь, новітні технології, соціокультурна діяльність.*

Послуги, реалізовані бібліотеками в електронному середовищі й адресовані широкому колу віддалених користувачів, можуть і повинні розвиватися як в змістовному плані, так і в плані застосування нових технологій. Зростання популярності Інтернету та інтенсивне впровадження нових інформаційних і комунікаційних технологій у бібліотечну практику висувають нові вимоги до бібліотекарів, змушуючи їх по-новому поглянути на свою професію та традиційні бібліотечні функції. У цьому контексті важливе місце в структурі бібліотечно-інформаційної діяльності займає виставкова робота, що є засобом розкриття інформаційних ресурсів книгозбірні, її візитною карткою, відображаючи стиль бібліотеки і творчі можливості персоналу [1, с. 467].

В останнє десятиліття в наше життя, у тому числі й у культурологічне, стрімко ввірвався термін «віртуальність». З розвитком мережі Інтернет бібліотеки одержали нову категорію користувачів – віртуальних, тобто тих, хто користується послугами бібліотеки віртуально, не приходячи в неї. Розвиваючи дистанційний доступ до джерел інформації, бібліотеки створюють віртуальні простори, на яких успішно функціонують усі бібліотечні технології. А це означає, що кожна бібліотека стає провідником нової культури – культури віртуального інформаційного обміну, віртуального читання, віртуального спілкування і пізнання [2].

Виставкова діяльність бібліотеки була і залишається важливою складовою бібліотечного обслуговування. Вступивши у віртуальне інформаційне середовище ми спробували пристосувати даний вид бібліотечної послуги до нових реалій.

Отже «віртуальна книжкова виставка» – це презентація книг в електронному форматі [3].

Це можливість у будь-який момент при наявності мережі Інтернет, вдень або вночі, не залишаючи домашнього затишного крісла, свого робочого місця, комп'ютерного класу або електронного читального залу, стати відвідувачем віртуальної виставки.

Використання у бібліотечній практиці віртуальних виставок дозволяє розв'язати ряд проблем, які неможливо вирішити традиційними методами, але найголовніше – це можливість дистанційного перегляду виставки без відвідування бібліотеки у будь-який час (24 години на добу, 7 днів на тиждень).

Відвідувачі віртуальної виставки можуть отримати повну інформацію за темою, що їх цікавить, без поспіху, часових або географічних обмежень і витрат, супутніх традиційним виставкам, начоно ознайомитися з інформаційним ресурсом та одержати іншу додаткову інформацію. Це, безумовно, сприятиме зверненню користувачів до ресурсів бібліотеки, більш активному відвідуванню її сайту [1, с. 470].

Основні етапи підготовки віртуальних виставок такі ж, як і для традиційних експозицій: відбір документів, визначення структури, компонування матеріалу, оформлення текстів та ілюстрацій. Користування виставкою має бути зручним і зрозумілим. Структурування документів не обов'язково має відповідати правилам компонування матеріалу, прийнятим для традиційних виста-

вок. Документи можуть бути розташовані не тільки за розділами, а й за абеткою назв, хронологією або іншими ознаками, що, у свою чергу, спрощує процес організації виставок.

При організації віртуальних виставок велику увагу слід приділяти дизайнерському оформленню, тому що це чудовий спосіб продемонструвати рівень заходу [4].

Бібліотека імені М. А. Жовтобрюха впроваджує новітні інформаційні технології та активно використовує віртуальні виставки в своїй діяльності, формуючи у користувачів почуття патріотизму, любов до рідної мови та літератури, толерантне ставлення до людей, а також знайомить з історією героїчної боротьби українського народу за державну незалежність протягом свого історичного шляху.

З нашими користувачами, а це насамперед студентська молодь, ми прагнемо спілкуватися «однією» мовою, саме тому при створенні віртуальних виставок намагаємося знаходити цікаву інформацію, проводимо історичні паралелі, ставимо питання, що спонукають до роздумів, шукаємо цікаві рішення щодо дизайнерського оформлення.

В елементах дизайну віртуальної виставки враховуються пропорції, колористичні та інші особливості документів, що експонуються [1, с. 471]

Головна особливість наших віртуальних виставок – те, що вони мають музичний супровід, а це, в свою чергу, створює систему естетичних асоціацій, пов'язаних зі світом звуків, характерних для тієї чи іншої теми виставки.

Перевага надається творам сучасних українських композиторів та співаків: Святослав Вакарчук, Кузьма Скрябін; гурти «Крарка», «Один в каное», Веремій і Ярослав Джусь та Шпилясті Кобзарі та ін. Також, за необхідністю, використовується зарубіжна музика: Луї Армстронг, Рональд Дженкіс тощо.

Так, у 2018 році, наша держава відзначила 100-річчя бою під Крутами. Наша бібліотека не могла оминати увагою цю подію, тому було створено віртуальну виставку «Вони боролися, щоб ми перемогли». За результатами статистики переглядів ми можемо зробити висновки, що виставка дуже зацікавила наших користувачів. Вже за перший тиждень спостерігалось понад п'ятисот переглядів, а на сьогоднішній день це близько двох тисяч.

Зазвичай, організовуючи персональні віртуальні виставки, ми використовуємо більш традиційну структуру: біографічна довідка про особу та бібліографія, перелік авторських робіт і видань про діяча. Як приклад можна навести виставку присвячену 100-річчю від дня народження Олесь Гончара «Дякую Богові, що дав мені народитися українцем».

Проте інколи, ми хочемо зосередити увагу користувачів не на персоналії, а на певному моменті біографії або творчої діяльності. Так було створено віртуальну виставку до 205-річчя від дня народження нашого земляка Євгена Гребінки «Забутий чародій чорних очей», де ми зацентували увагу на тому, що саме він є автором тексту відомого на весь світ «російсько-циганського» роману «Очи черные».

Ще однією особливістю цієї виставки є музичний супровід. Зазвичай перевага надається українським композиторам і музикантам, але тут використано композицію у виконанні американця африканського походження Луї Армстронга та його оркестру.

Цікавою для перегляду, на нашу думку є віртуальна виставка присвячена Міжнародному дню людей із синдромом Дауна «Сонячні діти». У такий спосіб ми приєдналися до всесвітнього флешмобу за допомогою якого асоціація Down Syndrome International закликає друзів з усіх країн показати, яку важливу роль відіграють люди з синдромом Дауна в нашому суспільстві. Зробити це можна просто розмістивши більш детальну інформацію про синдром Дауна або фотографії, повідомлення, цитати друзів в соціальних мережах, використавши при цьому хеш-теги #MyFriendsMyCommunity та #WDSI.

За допомогою цієї виставки ми хотіли закликати нашу студентську молодь почати з малого – просто не відвертатися від «сонячних дітей», а сприймати їх як рівних. В якості музичного оформлення використано композицію «Unusual Weather», автором якої є Рональд Дженкіс, музикант і композитор із синдромом Дауна.

Перехід до всіх віртуальних виставок (переліку) Бібліотеки можна здійснити з першої сторінки нашого веб-сайту (рубрика «Віртуальні виставки»), що, безперечно, свідчить про значущість даної форми інформування. Поява та популярність віртуальних виставок зумовлена новими вимогами користувачів до її сервісу та бажанням Бібліотеки надавати всім, включаючи людей з особливими потребами, можливість користуватись її послугами [4].

Отже, починаючи з 2015 року, бібліотека імені М. А. Жовтюрюха Полтавського національного педагогічного університету приділяє значну увагу організації віртуальних виставок, які надають широкий спектр можливостей як для організаторів, так і для дистантних користувачів. Спираючись на досвід колег, а також створивши власний оригінальний стиль, ми формуємо новий, сучасний імідж нашої бібліотеки. Стаючи більш цікавими, більш відкритими, більш доступними для сучасного користувача, ми позиціонуємо нашу бібліотеку як сучасний культурно-освітній заклад.

Список використаних джерел

1. Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського* / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ, 2015. Вип. 41. С. 467–478.

-
2. Віртуальний бібліограф. *Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олесья Гончара* : веб-сайт. URL: <http://biblio.lib.kherson.ua/virtualni-vistavki.htm> (дата звернення: 1.09.2018).
 3. Віртуальні виставки. *Загальноміський бібліотечно-інформаційний центр Славутицької ЦБС* : веб-сайт. URL: <http://slavutichlib.com.ua/chitacham/virtualni-vistavki> (дата звернення: 3.09.2018).
 4. Книжкова виставка: сучасні тенденції. *Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького* : веб-сайт. URL: <https://zounb.zp.ua/node/620> (дата звернення: 7.09.2018).

Kateryna Hanzha & Lesia Kosohova

Virtual Exhibition as a Means of Communication with of the Modern Language for a User

The article considers the virtual exhibition as a means of communication with the modern user. The characteristic features and peculiarities of creating a virtual exhibition are studied; its significance for distant users is analyzed. The experience of the M. A. Zhovtobriukh Library of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University in the creation of virtual exhibitions as forming a positive image of the library is highlighted.

Key words: *virtuality, virtual exhibition, library, education, information and communication technologies, distant user, student youth, the latest technologies, socio-cultural activity.*